

Versterking Kennis Exploitatie Infrastructuur voor ambitieuze ondernemers

Waarom?

Met dit discussiestuk willen we vakgenoten bewust maken van het belang om door middel van versterkte samenwerking de voorzieningen voor het stimuleren van ambitieus ondernemerschap, innovatieve start-ups/spin-offs en snelle groeiers in kwantitatieve en kwalitatieve zin te borgen voor de toekomst. Wij zijn ervan overtuigd dat als we dat doen we een sterke sector worden die essentieel is voor ondernemend talent en voor een ondernemende nationale economie.

Stelling

“Het is essentieel voor Nederland om een dynamisch innovatiesysteem voor pioniers en innovatieve organisaties te ontwikkelen om ons land competitief en welvarend te houden. Een sterke Kennis Exploitatie Infrastructuur (KEI) is de ruggengraat van dit ecosysteem.”

Huidige sociaaleconomische situatie

Sinds 2008 ervaren we een langdurige recessie, mede veroorzaakt door slecht risicomanagement leidend tot overwaardering van vastgoed en financiële producten. Nederland is als reactie hierop gaan bezuinigen, wat de koopkracht naar beneden heeft gebracht en financiering voor de Kennis Exploitatie Infrastructuur onder druk zet. Met de vergijzing in het vooruitzicht, lijken ook pensioenen niet meer zo waardevast. De angst dat onze kinderen het slechter dan wij zullen hebben neemt toe. De afgelopen drie jaar presteert de Nederlandse economie beduidend minder dan de buurlanden: wat kunnen wij (Kennis Exploitatie Infrastructuur) doen aan verbetering van onze economie ?

Het Nederlandse start-up ecosysteem

Nederland staat niet op de kaart met zij start-up infrastructuur en ecosysteem, terwijl we toch een dynamische economie hebben waar elk jaar zo'n 120.000 nieuwe bedrijven worden opgericht. Ook als Innovatieland doen we het redelijk, in Europa wel gezakt van 5^e naar 6^e plaats, maar daarmee laten we toch 21 andere landen achter ons. Waarom oefent ons start-up ecosysteem dan toch geen aantrekkingskracht uit op de rest van de wereld, zoals er wel over Londen en Berlijn wordt gesproken als hot spots voor startende ondernemers met ambitie... waar blijven Amsterdam, Eindhoven, Enschede, Rotterdam of Groningen? Mist het ons aan ambitie, financiering, talent, regelgeving/beleid, kansen of is het een gebrek aan positionering? Wat we zeker weten uit internationale vergelijkingen is dat Nederland niet tot de toppertjes behoort als het gaat om kredietverstrekking en investeringen (zie schema 'Doing Business 2014').

Doing Business 2014 (IFC & WB)	NL	New Zealand	UK	USA	Duitsland	Denmark
Overall 'Ease of Doing Business'	28	3	10	4	21	5
Starting a business	14	1	28	20	111	40
Getting credit	73	3	1	3	28	28
Protecting investors	115	1	10	6	98	34

En hoewel 2013 volgens de NVP een topjaar was met € 194 miljoen geïnvesteerd vermogen in 190 jonge bedrijven (met name dankzij ROM's) is het niet gezegd dat er een stijgende lijn is ingezet aangezien NVP ook aangeeft dat er in 2013 minder kapitaal is aangetrokken (voor vulling van fondsen). Er ligt nog steeds een uitdaging om (gezamenlijk) de context voor ambitieuze starters en groeiers te verbeteren. In ieder geval betere samenwerking met financiers zal ondernomen moeten worden om de perspectieven te verbeteren, maar ook op het vlak van (inter-) nationale positionering is nog veel te bereiken.

De Nederlandse Kennis Exploitatie Infrastructuur

“Onze kennis omzetten in producten en diensten om zo een groter deel van de economie kennisintensief te maken waardoor de toegevoegde waarde per eenheid product groter is”. Met dat streven is in Nederland een reeks organisaties en voorzieningen ontplooid die zich hiermee bezig houden. Veel universiteiten hebben Centres for Entrepreneurship opgezet. Verder zijn er Business Incubators, Science Parks, Innovatie- en Technocentra, Valorisatieprogramma's, Accelerators, Seed Capital fondsen opgezet. Er is duidelijk een positieve ontwikkeling zichtbaar, mede af te meten aan de betrokkenheid van ondernemers, grote bedrijven en investeerders bij initiatieven in onze sector. Er is van alles en steeds meer starters (een enkele ook uit het buitenland) maken gebruik van deze infrastructuur.... Maar is dat geen bedrieglijke term 'infrastructuur', is het totaalplaatje niet veel gefragmenteerder dan dat die term suggereert? Kan iemand zijn weg makkelijk vinden in onze sector? Sluit beleid van verschillende overheden (Rijk, Provincie/Regio, EU) op elkaar aan? Wordt onze infrastructuur in het buitenland herkend?

Conclusie

De Nederlandse Kennis Exploitatie Infrastructuur heeft weinig (inter-)nationaal profiel, er is weinig inzicht in de kracht, kwaliteit en performance van het systeem en niemand heeft overzicht. Hierdoor blijven kansen onbenut om Nederland sterker, welvarender en ambitieuzer te maken en blijft het bestaansrecht van een flink deel van deze voorzieningen gevoelig voor discussie.

Ons idee

Wij denken dat de oprichting van een sectororganisatie die business incubators/accelerators, science parks en CfE's samenbrengt essentieel is voor het verwerven van bestaansrecht als cruciale voorziening voor een competitieve economie. Deze sectororganisatie zal zich richten op de ontwikkeling van inzicht, performance en positionering van de Nederlandse Kennis Exploitatie Infrastructuur en daarmee het Nederlandse Ecosysteem van een stevig ruggengraat voorzien. De werkgroep stelt daarbij drie terreinen voor waar zich de samenwerking op zal concentreren:

1. Verbetering van de gidsfunctie voor (potentiële) gebruikers van de Kennisinfrastructuur; mede door verbetering van de transparantie en de kwaliteit van het aanbod.
2. Versterking van de positie bij stakeholders; door gestructureerd overleg met beleidsmakers, financiers en andere belanghebbenden, regulier inzicht in de prestaties van de voorzieningen en (vergelijkend) inzicht in de financiering en het (sociaal-economische) rendement.
3. Vergroting van de bekendheid van de Nederlandse Kennisinfrastructuur voor ondernemend talent in het buitenland; mede door samen met andere organisaties beter zichtbaar te maken wat de grote voordelen van het Nederlandse Ecosysteem voor ambitieuze pioniers zijn.

Middelen om op deze terreinen voortgang te bereiken zijn onder meer:

1. Onderzoek en kennisuitwisseling over financiering, business model en impact waardoor individuele voorzieningen beter in staat zijn om haar stakeholders goed voor te lichten.
2. Het ontwikkelen van een keurmerk, mogelijk door benchmark en/of intervisie, die bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit in de sector en welke gebruikt kan worden bij de internationale positionering van de voorzieningen.
3. Benchmark onderzoek naar financiering en business modellen zodat de sector toekomstbestendiger kan worden.

Wij dragen DIA (Dutch Incubation Association) voor als geschikt label om mee door te gaan, het heeft enige bekendheid sinds zijn bestaan in 2004 opgebouwd. Het zou dan wel een zelfstandige entiteit moeten worden (stichting/vereniging) dat zich zowel regionaal, nationaal als internationaal zal manifesteren.

Plan van Aanpak

1. Inventarisatie
2. [mei 14] Vormgeven discussiestuk en discussieproces
3. Opzetten werkgroep
4. [jun 14] Overeenkomen discussiestuk en aanpak
5. Uitnodigingen discussie verzenden
6. [sep 14] Organiseren regionale bijeenkomsten
7. Uitzetten enquêtes in de sector
8. [okt 14] gesprekken aangaan met beleidsmakers (Rijk, Provincie, ROM)
9. [nov 14] Organiseren meningsvormende discussie tijdens DIA-symposium "Routes naar Succes in Nederland Incubatieland"
10. Evalueren noodzaak en wenselijkheid van sterkere samenwerking op nationale schaal
11. [jan 15] Opstellen plan voor sectororganisatie
12. In stemming brengen opzet organisatie
13. [mrt 15] Werven deelnemers voor organisatie
14. Werven fondsen voor sectororganisatie
15. [mei 15] Lanceren sectororganisatie

De klankbordgroep

De klankbordgroep bestaat uit managers die leiding geven aan een voorziening in de Nederlandse KEI. Het is de klankbordgroep die deze aanpak voorstaat en deze discussienota heeft vormgegeven om de meningsvorming aan te jagen. De klankbordgroep staat een open discussie voor met haar vakgenoten gericht op het realiseren van draagvlak voor krachtenbundeling, waarbij de vorm volgt op de rol die wij gezamenlijk willen vervullen.

Klankbordgroep

Bart Nieuwenhuis – ServicesValley Incubator

Hendrik Halbe – ECE (Erasmus Centre for Entrepreneurship) Rotterdam

Marjan Weekhout – Kennispark Twente

Lennard Drogendijk – Incubator Leeuwarden

Hein van der Pasch – Mercator Incubator Nijmegen

Rol Pioneerz

Pioneerz faciliteert deze aanpak om tot versterking van de nationale KEI te komen door op een aantal cruciale terreinen de samenwerking te versterken. Als voorbeeld voor Nederland stellen wij Zweden (SISP) en Finland (Tekel) voor, waar sectororganisaties met daarin business incubators en science parks samenwerken en zo een belangrijke bijdrage leveren aan de succesvolle innovatie systemen van deze landen waardoor zij als Innovatieleiders in Europa gelden.

Pioneerz

Pioneerz is een collectief van ondernemers/bedrijven dat producten en diensten levert voor het verbeteren van ecosystemen voor pioniers. Het management team wordt gevormd door 3 partners:

- Pim de Bokx - actief in deze sector sinds 2000 via bedrijven BVIT (Delft, ESA BIC, New Energy Docks en Caballerofabriek), Huygens-XC (advies op het vlak van Technostartersbeleid en haalbaarheidsonderzoeken business incubators, ontwikkeling Management Development programma voor Incubator Managers) en XLX (ondernemerstrainingen).
- Gerrit Jan van 't Veen – actief in deze sector sinds 2010 via bedrijf Dutch Coast (innovatieprogrammas) en technologiefestival Border Sessions.
- Hugo Kooiman – actief in deze sector sinds 2001. Als investment manager voor ABNAMRO Capital, via Perportam (ontwikkeling modellen en systemen voor capital markets en venture management), BID-network en Businessplan Wizard.